

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204110
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120204110.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobkyne: R.E. Z., T.. XX.XX.XXXX, H. Š. XX, C., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. Hrdinov 163/66, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zastúpenému JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Majerníkova 3/A, o primerané finančné zadostučinenie s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 21.08.2020, č. k. 8Csp/62/2020 - 61 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a III.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 150,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto právnym predpisom. Zistil, že zo strany žalovaného v danom prípade došlo k takémuto porušeniu spotrebiteľského práva, keď pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi z dôvodu, že sa vyžaduje bezplatného právneho dôvodu alebo ide o nekalú obchodnú praktiku, či neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zdôraznil, že pokiaľ bol spotrebiteľ úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný, čo bolo splnené aj v prejednávanej veci s ohľadom na predchádzajúce konanie vedené na OS Prešov pod sp. zn. 10C/126/2014. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia zdôraznil, že nemožno sa v tejto súvislosti držať len majetkovej ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Za primeraný výšku zadostučinenia považoval sumu 150,- eur s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa a skutočnosť, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie. Vyhovel v tejto časti žalobe, v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol a o trovách konania strán rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku proti výrokom I. a III. podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd v tejto časti rozsudok zrušil, vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uplatnil si náhradu vzniknutých trov konania. Žalovaný v podanom odvolaní zdôraznil, že rešpektuje rozhodnutie vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 10C/126/2014 a má za to, že rozhodnutie vydané v tejto veci má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Vzhľadom na okolnosti

prejednávaneho prípadu považuje priznanú náhradu finančného zadosťučinenia za neprimerane prísnu a založenú na svojoľnom a arbitrárnom výklade práva. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany a nielen jeho deklaráciu. Má za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na predchádzajúce súdne konanie neprimerane prísne. Tvrdí, že žalobkyni žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla, a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Primerané finančné zadosťučinenie je podľa jeho názoru potrebné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu, vyjadrenú v rôznych formách. Predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie žalobkyňou požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak, toto však nepredstavuje daný prípad. Žalobkyňa tiež nešpecifikovala v čom spočíva nemajetková ujma, ktorú požadovala až vo výške 600,- eur. Na základe týchto dôvodov navrhol žalovaný podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda vo výrokoch I. a III., v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného opodstatnené nie je.

6. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré odkazuje.

7. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

8. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje aj Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

9. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

10. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto

sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z.

11. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi.

12. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle § 3 ods. 5 citovaného zákona po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde, vyplynie až z právoplatného rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

13. Je potrebné konštatovať, že vo veci Okresného súdu Prešov vedenej pod sp. zn. 10C/126/2014 sa žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému domáhala vyplatenia bezdôvodného obohatenia vo výške 567,- eur a určenia, že poplatok v časti 2/3 zahŕňajúci náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, uvedený vo všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru v zmluve, je neprijateľný. Žalobkyňa v tomto konaní mala plný úspech, keď rozsudkom Okresného súdu Prešov zo 17.01.2017, č. k. 10C/126/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 14.03.2018, č. k. 18co/51/2017 - 177, bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 279,- eur a zároveň bolo určené, že namietaný poplatok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.04.2018. Právoplatným ukončením spomínaného konania bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práv alebo povinností umožňujúcich žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žalobkyňa sa teda bez akýchkoľvek pochybností úspešne domohla uloženia povinnosti žalovanému v inom súdnom konaní vo vzťahu k nárokom plynúcim z uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy.

14. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, ako aj funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradila dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ začal spor s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takejto intenzite. Žalobca bol nedôvodne vystavený stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného skončenia konania vo veci vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom je bez akýchkoľvek pochybností, že tento stav vyvolal žalovaný.

15. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 150,- eur tak, ako to správne určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní spotrebiteľskej zmluvy konal závadne. Spotrebiteľ nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď ujmy v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla a spotrebiteľ sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

16. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o trovách konania medzi stranami sporu a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému priznal náhradu trov konania v plnej výške aj za situácie, že jej žalobe o zaplatenie finančného zadosťučinenia nebolo vyhovené v celom rozsahu. Podľa § 255 ods. 1 a nasl. CSP je opodstatnené priznať úspešnej strane plnú náhradu trov, keďže v konaní išlo o prípad, keď výška žiadaného nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie však čo do základu uplatneného nároku.

Podľa § 255 v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

17. So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch I. a III. potvrdil ako vecne správny (§ 387 CSP).

18. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania žalovaný nemá právo na náhradu trov a žalobkyni v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).